

ARHITEKTID
Toomas
Tammis ja
Paco Ulman
Allianss Ar-
hitektid OÜst
on loonud
eritellimuste
kõrval ka
tüüpmaju –
pildil puhke-
küla Norris
Vamrakis.

FOTO: ALLIANSS
 ARHITEKTID

Ä Vördlus Tüüpmaja

MAJA

TÜÜPMAJA puhul on nii keskkonna kui ka tellija/kasutaja kohta tehtud mitmeid üldistusi. Tulemus on mõeldud enam-vähem konkreetsele kasutajate sihtgrupile enam-vähem tüüpses asukohas.

SOBILIKKU maja välja valides ei pea inimene hakkama enam ise nuputama, kuidas paigutada ruumid, lahendada fassaad jne.

KUNA tüüpmaja luues on see tehtud sellisena, et see meeldiks võimalikult paljudele klientidele, siis miinuseks on see, et valikust ei leia tavaliselt julgemaid ega ekstravagantsemaid lahendusi.

TÜÜPMAJADE puhul on võimalik kõiki detaile muuta ja enamasti seda ka tehakse. Tavaliselt otsitakse endale välimuse poolest meeldiv mudel ja kohandatakse ruumipaigutust oma vajadustega. Muutmise eest üldiselt tasu ei võta.

AEG

SUUREMA maja (üle 100 m²) ehitusele koos ettevalmistusega kulub kokku umbes 5 kuud, väiksemas majas (alla

100 m²) saab elada 3 kuud pärast tellimist.

HIND

VALIDES juba läbimõeldud lahenduse, saab hoida kokku arhitektile makstava tasu pealt, mis tihtipeale võib moodustada u 10–15% juba väljatöötatud tüüpmaja hinnast.

KESKMISELT jääb tüüpmajade hinnavaheemik 120 000 ja 150 000 euro vahele.

EKSIARVAMUS

ARVATAKSE, et tüüpmaja pole arhitekti looming. Kataloogimajad on samuti arhitekti looming, lihtsalt ehituse aluseks olevaid jooniseid kasutatakse korduvalt.

ARVATAKSE, et tehases toodetud tüüpmaja ei ole kvaliteetne ja soojapidav. Kuna maja on toodetud tehases, siis võrreldes objektile ehitamisega on tehases elementide tootmiseks ideaalsed tingimused. Samuti on tehases toimiv kvaliteedikontroll kordades tõhusam kui objektile läbiviidav. Tüüpmaja paigaldatakse ligikaudu nädalaga, mis tähendab, et see hoone ei saa ehituse käigus ei vihma ega lund, kui siis vähesel määral ja on juba nädalaga ilmastikukindel, tagades selle, et kõik ehi-

tusel kasutatavad materjalid, kaasa arvatud karkass, on kuivad ega hakka hiljem mõranema, samal ajal kui objektile ehitades kestab protsess kuni ilmastikukindlaks saamiseni tihtipeale mitu kuud.

Eritellimusel loodud maja

MAJA

ERITELLIMUSEL kavandatava hoone puhul võtab arhitekt arvesse nii konkreetse keskkonna kui ka tellija kõiki eripärasid ja nõudmisi.

VAJALIK on tellija ja arhitekti aktiivne koostöö.

ERITELLIMUSEL loodavates majadel on olemas uudsuse ja individuaalsuse moment, eripära, mis teda teistest eristab.

AEG

PROJEKTEERIMISEKS kulub ligikaudu aasta, teine aasta kulub orienteerivalt ehitamiseks. Sellise tempo juures saavad kõik osapooled mõistlikult koostööd teha. Samuti saab kõigi osade kvaliteet tagatud.

PIKAL ehitusprotsessil on tüüpplahenduste kiirehitamise kõrval ka eelis. Pikk ehitamisprotsess võimaldab materjali-

del keskkonnas kohaneda, et vältida hilisemaid materjalimahu kahanemisi, mis võivad kaasa tuua tõsiseid tagajärgi.

HIND

ERITELLIMUSEL valmivate hoonete hinnavaheemik on lai. Keskmiselt jääb see 300 000 ja 400 000 euro vahele.

EKSIARVAMUS

ARVATAKSE, et arhitektiga koostöö on väga kallis. Arhitekti töö muidugi maksab. Seeriatootes puhul saab projekti hinna suhte valmistootesse viia tunduvalt madalamaks, kui see on eritellimuse puhul. Siiski ei hõlma arhitekti töö ainult kallite ehituslahenduste loomist. Arhitektilt tellides saab luua ka väga odava ehituseelaru juures väärtusliku, keskkonna ja kasutajatega hästi haakuva maja. Sellisel puhul tuleb proportsionaalselt oluliselt rohkem maksta intellektuaalse töö eest, mis võimaldab hiljem olulist kokkuhoidu füüsilise töö ning materjalide arvel.

ALLIKAD: REIN MURULA, REIN MURULA
 ARHITEKTUURIBÜROO; HENRI
 ENNISTE, SEVE EHITUS; GERT KIILASPÄ,
 BALTIHOUSE PRODUCTION; TOOMAS
 TAMMIS, ALLIANSS ARHITEKTID